

Anàlisi de la música antiga

Dades generals

Nom de l'assignatura **Anàlisi de la Música Antiga I**

Tipus d'assignatura Obligatòria
Impartició 2n semestre
crèdits ECTS 3
Valor total en hores 90

Hores presencials lectives: 45
Altres hores presencials: 10
Hores per treballs dirigits (no presencials): 10
Hores per estudi i aprenentatge autònom: 25

Professor/a Javier Artigas
Departament Música Antiga

Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

Per cursar l'assignatura d'Anàlisi de la música antiga no és requisit haver aprovat anteriorment cap matèria, ja que aquesta assignatura està estructurada en un únic curs. Independentment d'això, i com a orientació prèvia, és molt important haver seguit amb atenció i aprofitament l'assignatura de metodologies d'anàlisi musical i els dos primers semestres d'Història general de la música i la cultura, ja que els seus continguts són la base prèvia fonamental per començar amb solvència l'Anàlisi de la música antiga.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

CT7, 8, 12, 17

CG1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23

IN1, 2, 6, 7

Resultats aprenentatge (objectius generals)

Aplicar els coneixements de teoria musical necessaris per interpretar i analitzar la música de períodes anteriors al Classicisme.

Mostrar comprensió del llenguatge tècnic i la terminologia musical dels tractats antics i de la musicologia històrica actual.

Diferenciar les teories musicals basades en la tonalitat i en la teoria la del sistema modal, pròpia de períodes anteriors.

Desenvolupar una actitud i metodologia d'estudi i d'aproximació a l'obra musical des d'una perspectiva de recerca històrica i analítica.

Observar les diverses maneres com s'ha organitzat el material sonor en relació a les línies de pensament de l'època i pel que fa a la seva aportació al fet musical.

Aprofundir la consciència sobre el fet interpretatiu i les seves variables, des d'una perspectiva històrica i amb el referent de la comunicació amb el públic actual.

Valorar i aplicar les principals teories sobre la interpretació de la música antiga i saber-les situar cronològicament.

Estar familiaritzat amb la lectura de les fonts documentals històriques que fan referència a la interpretació i saber-les analitzar i aplicar de manera crítica.

Desenvolupar la pròpia capacitat comunicativa i interpretativa a partir d'una base teòrica sòlida.

Aplicar de manera discriminada les diferents metodologies d'investigació

musicològica i etnomusicològica històriques i, sobretot, actuals (pel que fa a ubicació de les fonts i a l'estudi de les notacions gràfiques, com també a l'estudi de la concepció de la música en un entorn cultural i de totes les activitats socials i personals al voltant de la música).

Valorar i destriar l'interès de cada metodologia segons els objectius de la investigació concreta que es vol dur a terme, amb una visió de globalitat i d'interdisciplinarietat.

Vincular les metodologies d'investigació musicològica i etnomusicològica amb els plantejaments i els objectius de les metodologies d'investigació actuals en ciències socials.

Relacionar els sistemes de la notació musical occidental i els seus processos de transformació amb l'activitat musical coetània i amb les teories i concepcions sobre l'activitat musical, i valorar-les en llur context històric.

Identificar i interpretar els principals models occidentals de notació musical des del segle XV, i interpretar documents escrits en aquestes notacions.

Aplicar els criteris editorials més adients al tipus de partitura que es vol obtenir.

Objectius concrets de l'assignatura

- 1.- Aplicar els coneixements de la teoria musical històrica necessaris per interpretar i analitzar la música fins l'entorn del 1800.
- 2.- Comprendre el llenguatge tècnic i la terminologia musical dels tractats musicals de les diferents èpoques estudiades, com també el relacionat amb la musicologia històrica actual.
- 3.- Diferenciar els sistemes de composició previs al 1800, amb especial cura al diferenciar entre els diferents sistemes modals, veritable patró compositiu d'aquestes èpoques, i la seva evolució al sistema tonal, característic del final del Barroc i Clasicisme.
- 4.- Desenvolupar una actitud i metodologia d'estudi i d'aproximació a l'obra musical des d'una perspectiva crítica d'investigació històrica i analítica.
- 5.- Observar i entendre les relacions entre la creació i la interpretació musical amb el desenvolupament històric-cultural dels períodes estudiats i les línies de pensament desenvolupades en cada època com a fet fonamental de l'evolució de la creació musical.

Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)

Continguts conceptuals

De l'Edat Mitjana al Renaixement

- Teoria musical del Renaixement.
- Divisió clàssica dels períodes del Renaixement.
- Formes musicals renacentistes: evolució.
- Teoria modal del Renaixement.
- Problemàtica de la notació al Renaixement: temps i ritme.
- Tècniques de composició renaixentistes.
- La teoria dels afectes.

Del Renaixement al Barroc

- Les escuelas nacionales.
- Teoria musical del Barroc.
- Divisió clàssica dels períodes del Barroc.

Formes musicals barroques: evolució.

Teoria modal del Barroc. Els sistemes modals i el seu pas a la tonalitat.

Tècniques de composició barroques.

Teoria dels afectes. Retòrica musical: Música Poètica.

Del Barroc al Clasicisme

El Preclassicisme.

Teoria musical del preclassicisme: els mètodes per amateurs.

Formes musicals preclàssiques.

Tècniques de composició.

El Classicisme.

Formes musicals del classicisme, i la seva evolució.

Tècniques de composició: el regne de "lo tonal"

Continguts procedimentals

Contextualització d'obres musicals representatives de diferents períodes.

Anàlisi d'obres musicals representatives de diferents períodes des de diversos punts de vista (harmònics, contrapuntístics, formals, literaris, quant a la seva utilitat, etc...).

Audicions comentades d'obres musicals representatives de diferents períodes.

Resolució de diferents problemes relacionats amb la teoria modal.

Resolució de problemes relacionats amb la praxi interpretativa habitual en l'època.

Resolució de problemes relacionats amb els textos i la seva correcta elecció per l'estudi i la interpretació.

Anàlisi

Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

A la classe es potenciarà la comunicació entre el professor els alumnes, utilitzant metodologies per a involucrar activament els alumnes en el desenvolupament de les sessions, amb preguntes que permetin observar el nivell de coneixements, i a partir d'ells, el tipus de desenvolupament intel·lectual que aniran adquirint amb el pas de les diverses sessions.

Ahora, i mitjançant les diverses audicions, que sempre s'intentarà que estiguin relacionades, en la mesura de les possibilitats, amb la seva especialitat, es pretén aconseguir uns rudiments d'esperit crític, absolutament necessari per poder desenvolupar al final del grau la seva activitat protoinvestigadora.

A través del debat intentarem que es generi una discussió, sempre ben argumentada, des del punt de vista intel·lectual, que pugui enriquir els diferents alumnes en posar en comú les diferents idees sobre la versió a comentar o l'obra a analitzar.

Naturalment, es comentaran texts històrics en referència amb l'època, forma o autor que estiguem estudiant, relacionant-ho tant amb els fets històrics que succeeixen al moment, així com totes les branques de la cultura contemporània.

S'incentivarà els alumnes convidant-los a assistir a concerts, conferències, exposicions,

etc., relacionades amb l'assignatura, per tal d'enriquir el seu *background* de coneixements, i encoratjant-los sempre a escoltar música en viu.

Planificació de les activitats (descripció i temporalització)

Les classes es desenvoluparan d'acord amb el següent esquema:

- Contextualització del tema a tractar
- Preguntes sobre el moment històric (primer debat)
- Descripció de la partitura a analitzar
- Acostament a l'autor i la forma
- Audició
- Anàlisi formal, contrapuntístic, estètic, històric, etc.
- Preguntes sobre l'anàlisi (segon debat)
- Conclusions de la classe (Preguntes)
- Indicacions per la propera sessió

Quant a la temporalització, en les 15 setmanes de què consta el semestre intentarem ajustar-nos al següent esquema:

- Setmanes 1 a 6: Renaixement
 - Segle XV: 3 setmanes
 - Segle XVI: 3 setmanes
- Setmanes 7 a 12: Barroc
 - Segle XVII: 3 setmanes
 - Segle XVIII: 3 setmanes
- Setmana 13: Preclassicisme
- Setmanes 14 i 15: Classicisme

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Criteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

Criteris d'avaluació

Coneixement dels temaris exposats als Continguts Conceptuals.

Realització dels anàlisis seguint els procediments exposats als Continguts procedimentals.

Cal que els alumnes apliquin els procediments, amb la finalitat de completar un anàlisi global, i oblidin els antics mètodes analítics que fan prevaldre la descripció de la partitura per damunt de la reflexió sobre la mateixa. Es valorarà molt positivament la iniciativa personal en l'anàlisi, sempre que estigui ben fonamentada des del punt de vista teòric.

Les indicacions bibliogràfiques ens mostraran també el grau de maduresa que ha assolit l'alumne.

Es valorarà la utilització de diferents enciclopèdies musicals generals, tractats teòrics històrics i altres recursos que ofereix la Biblioteca del centre, autèntic motor per a la investigació i que els alumnes han d'aprendre a utilitzar.

Sistemes d'avaluació

El tipus d'avaluació serà contínua.

Atès el caràcter pràctic de l'assignatura, l'assistència a classe és obligatòria, i es tindrà en

compte en l'avaluació en un percentatge lògic, que en cap moment superarà el 30%.

Es realitzarà una avaluació inicial amb el fi d'avaluar els coneixements previs dels alumnes i plantejar el put de partida de l'assignatura.

També es valorarà la participació a la classe, sobre tot en els debats.

S'hauran d'entregar al menys dos anàlisis dels començats a les classes i completats pels alumnes per tal de fer-ne una valoració.

Es realitzarà un examen final que consistirà en l'anàlisi d'una obra triada lliurement per l'alumne, amb el vistiplau del professor de l'assignatura, que tingui referència amb l'assignatura i estigui relacionada amb la seva especialitat. Aquest treball s'entregarà al professor i s'haurà de defensar en una sessió individual de treball.

Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final
Assistència a classe	Continu	20%
Participació en debats	Continu	20%
Realització de treball 1	Continu	10%
Realització de treball 2	Continu	10%
Treball final	Setmana d'avaluació (juny)	40%

Fonts d'informació bàsica

-